

PODDUKLIANSKY

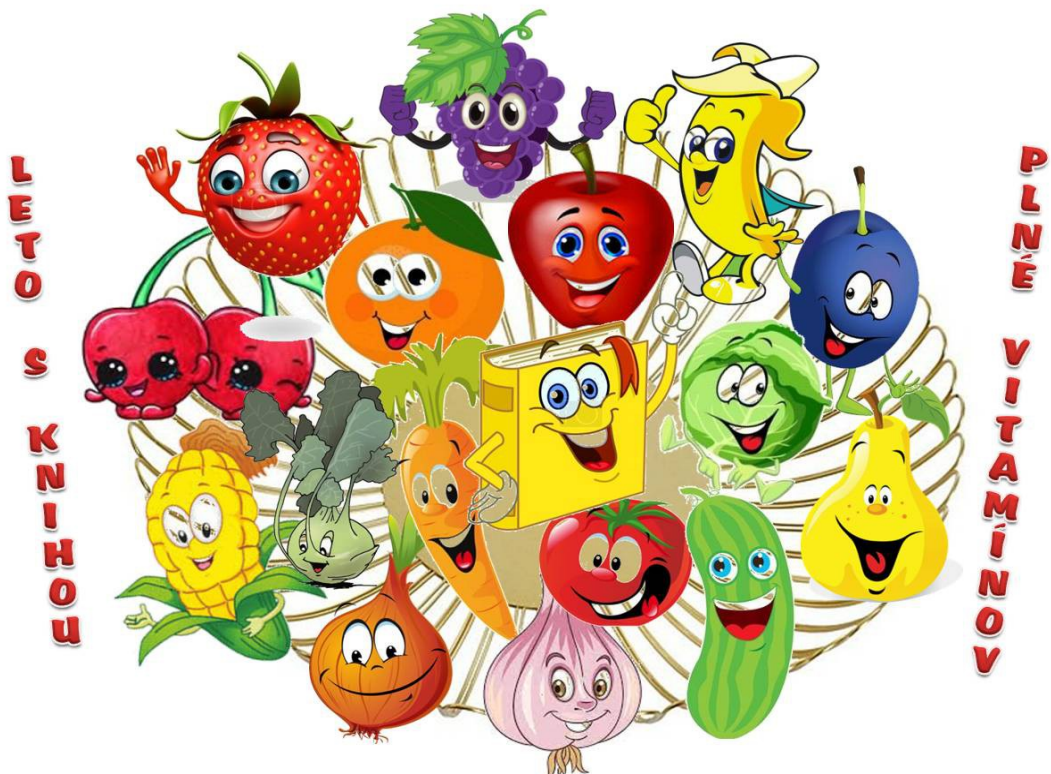

KNIHOVNÍK

Ročník 13 číslo 2

2022

Časopis Poddukľianskej knižnice vo Svidníku

OBSAH

Knižnica pre všetkých	1
„Kde bolo, tam bolo...“ – vyhodnotenie výtvarnej súťaže	13
Literárne stretnutia v knižnici	15
Oddelenie ako ho (ne)poznáte	17
Regionálne osobnosti – Alexandra Pagáčová	21
Knižné novinky	24
Kríza čítania, je čítanie v kríze?	26
Knihovnícke všeličo	27
Čitateľ – tvor zložitý?!	29
Knižnice z rôznych kútov sveta	30
Výrazy, ktoré preklenuli tisícročia	31
Keď miluješ knihy...	32
Logická hra	33

Knižnica pre všetkých

Niekoľko ukážok podujatí, ktoré Podduklianska knižnica realizovala v mesiacoch apríl – jún 2022

Noc s Andersenom – piatkové popoludnie **1. apríla 2022** sme v Podduklianskej knižnici premenili na popoludnie Andersenových rozprávok. Deti privítali rozprávkové postavičky Anna a Elsa, spoločne sme lúštili tajničku a s uhádnutým heslom sme si otvorili truhlicu s

programom plným zábavy, hier a zaujímavých hostí. Žiaci zo ZUŠ nám predviedli dramatisáciu rozprávky Cisárov Slávik, Ján Harvila, chovateľ poštových holubov, predstavil svojich krásnych poštových holubov a Slavomír Sakalík, riaditeľ Územného spolku Slovenského Červeného kríža vo Svidníku a jeho asistentka, hravou formou naučili deti ako správne poskytnúť prvú pomoc. Pre bystré hlavičky a šikovné ručičky sme pripravili rôzne súťaže a hlavolamy. Popoludnie deti zakončili oddychom pri premietaní rozprávky Škaredé káčatko.

Čítame a tvoríme si spolu - v mesiaci apríli 2022 k nám zavítali žiaci 3. a 4. ročníka ZŠ Nižný Mirošov, ktorí navštívili úsek pre deti, oddelenie bibliografie a regionálnej literatúry a hudobné oddelenie. K blížiacemu sa sviatku si deti zhotovili veľkonočný venček.

Medzinárodný deň Rómov. Na Slovensku žijú rôzne národnostné menšiny, medzi ktorých patria aj Rómovia. Doposiaľ najstaršia známa písomná zmienka o Rómoch v Európe je z roku 1068 a najstaršie známe správy o pobyte Rómov na Slovensku sú z druhej polovice 14. storočia. Aj okres Svidník je národnostne zmiešaný, žijú tu v príkladnom spolunažívaní Slováci, Rusíni, Ukrajinci i Rómovia. Kultúra Rómov je rozmanitá. Sú veľmi talentovaní, radi spievajú, tancujú, maľujú a hrajú na rôzne hudobné nástroje.

Ako iné národy a národnosti aj Rómovia majú svoj deň, ktorý oslavujú ako Medzinárodný deň Rómov vždy 8. apríla. Pri tejto príležitosti pripravila Podduklianska knižnica vo Svidníku dňa **6. apríla 2022** v spolupráci s rómskym komunitným centrom vedomostnú súťaž, ktorá bola zameraná nielen na zaujímavosti mesta Svidník, ale aj na život Rómov. Súťaže sa zúčastnili rómski žiaci zo šiestich ZŠ mesta Svidník, z každej ZŠ súťažili štyria žiaci. Zvítazili žiačky ZŠ Ul. karpatská.

Poézia je romantika, je to klenot a nádherný literárny žáner, ktorému sa venuje mladá, talentovaná poetka Alexandra Pagáčová, ktorú sme mohli už po druhýkrát privítať v našej

knižnici, a to **7.4.2022**. Tentoraz nám autorka predstavila svoju knihu básni pod názvom **Básne z neba večnosti na zemi**. Knihu pokrstili deti lúčnymi kvetmi. Podduklianska knižnica menovanú zbierku nominovala do súťaže Kniha roka PSK 2021, v ktorej kniha získala v kategórii Krásna literatúra druhé miesto v hlasovaní Cena verejnosti.

8.4.2022 sme pre študentov 1. ročníka Strednej zdravotníckej školy milosrdného Samaritána vo Svidníku uskutočnili **informačnú výchovu**, ktorej cieľom bolo oboznámiť

študentov s knižničným systémom SR, s knižnicou, jej funkciou, službami a jednotlivými oddeleniami, orientovať sa v knižničnom fonde a používať online katalóg.

Slovensko má veľa osobností z rozličných oblastí spoločenského života, medzi ktorých patrí aj Alexander Dubček, česko-slovenský politik a vrcholný predstaviteľ tzv. Pražskej jari, vlastenec, demokrat, humanista. Od januára 1968 zastával funkciu prvého tajomníka ÚV KSČ, v ktorej začal presadzovať politiku „socializmu s ľudskou tvárou“. Dejinné udalosti však v bývalom Československu tomu zamedzili. Po Nežnej revolúcii v roku 1989 sa

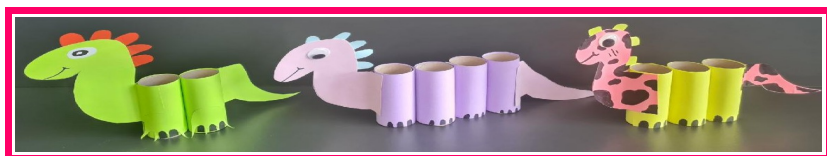

Dubček opäť vrátil do politického života ako predseda Federálneho zhromaždenia Československej federatívnej republiky a predseda Sociálnodemokratickej strany Slovenska. Túto funkciu vykonával do roku 1992. Pôbil v zahraničnej politike a podieľal sa aj na riešení česko-slovenských problémov. 1. septembra 1992 pri dopravnej nehode pri Humpolci utrpel vážne zranenie, bol hospitalizovaný v pražskej nemocnici Na Homolce, kde 7. novembra 1992 zomrel. Alexander Dubček 3x navštívil mesto Svidník. Mal zásluhu aj na znovuvytvorení okresu Svidník v roku 1968. Dňa **11.4.2022** sa v knižnici uskutočnila prezentácia knihy pod názvom **Alexander Dubček z pohľadu celosvetových politikov a osobností** za prítomnosti autorov tejto publikácie Jozefa Škultétyho a Jozefa Mazára.

12. 4. 2022 - Čo (ne)vieme o pôstnom období. Podujatie pre obyvateľov zariadenia ATRIUM. Stretnutie so seniormi a rozprávanie o nielen duchovnom, ale aj zdravotnom význame pôstu. O tom, ako sa postilo kedysi a dnes. O pôstnych jedlách ktoré sa varili v minulosti, ale aj o tých, čo sa varia a jedia v dnešnom období. O zachovávaní tradícií, či nových výzvach a metódach postenia.

máj 2022 - Zábavné stredy v knižnici

11.05.2022 - Život s piesňou – beseda s Máriou Mačoškovou a Annou Poráčovou, speváčkami rusínskych ľudových piesní. Ľudovú pieseň ľudia poznajú snáď odjakživa, je

naším verným sprievodcom životom, žije s nami od narodenia a sprevádza nás celým našim bytím. Nezaobíde sa bez nej takmer žiadna svadba, rodinné stretnutia, priateľské posedenia či oslavy. Nájdeme ju všade tam, kde môže potešiť dušu, pohľadiť ju, ak smúti, vliať novú energiu, vnieť dobrú náladu. Ak sa človek zamiluje do ľudovej piesne, táto láska ho neopustí a sprevádza ho celým jeho životom. Takáto láska k ľudovej piesni je súčasťou života Márie Mačoškovej a Anny Poráčovej,

ktoré **11. mája 2022** boli hosťami v Podduklianskej knižnici. Obidve patria k významným osobnostiam kultúrneho života Rusínov nielen v našom kraji, ale aj na celom Slovensku, ba aj v zahraničí. Svojím spevom ozdobujú mnohé kultúrno-spoločenské akcie. Podujatie moderoval Tomáš Michal Babjak, redaktor Slovenského rozhlasu, Redakcia národnostného vysielania. Speváčky potešili publikum krásnymi rusínskymi piesňami ako sú, napr. Čorní, oči jak teren, Nepij, koňu, vodu, Mamko moja ľuba, Zaspivajme sobi dvoma holosami a iné. Svojim spevom strhli aj obecenstvo, ktoré sa k nim v speve pridalo. Obidve speváčky nás presvedčili, že majú veľký zmysel pre humor, čoho

v speve pridalo. Obidve speváčky nás presvedčili, že majú veľký zmysel pre humor, čoho

dôkazom boli ich humorné príbehy, ktoré zažili na svojich koncertoch doma i v zahraničí. Popoludnie strávené v knižnici bolo skvelé, speváčky vytvorili nádhernú a príjemnú atmosféru, ktorá bola ukončená autogramiádou.

12. 5. 2022 – Kľúč od srdca - podujatie pre obyvateľov zariadenia ATRIUM. Ako deti sme mali svoje srdce naplno otvorené. Uživali sme si všetky chvíle, radosť a spontánnosť, rozdávali sme lásku. Postupne, ako sme sa však stávali dospelými, sme svoje srdce zamykali zámkami, len aby nás nikto nezranil. Zamknuté srdce sa však pomocou lásky znovu otvorí. Zrazu nám ide všetko ľahko, všetko je krásne a úžasné... Lásku intenzívnejšie prežívame v mesiaci máj, ktorý je mesiacom lásky a znovuzrodenia. Spolu s obyvateľmi Atria sme načreli do ľudovej slovesnosti a pripomenuli sme si niektoré pranostiky, ľudové zvyky a tradície našich predkov: stavanie májov pre slobodné devy, rozkladanie ohňov, bozk pod rozkvitnutou čerešňou. Pripomenuli sme si Deň matiek, Svetový deň rodiny a ďalšie významné májové sviatky.

20. 5. 2022 – Deň s kamarátkou včielkou. Na Medzinárodný deň včiel včelárka Martina Mihalenková pútavou formou deťom porozprávala o včelách, včelárstve, včelích produktoch a jej výrobkoch. Deťom ukázala ako sa používa dymák a top boli včely, ktoré doniesla vo „včelárskom kufríku“.

25.5.2022 - Vnímanie rusínskeho jazyka vo svete – prednáška Mgr. Zdenky Citriakovej, PhD. a Mgr. Michaely Holúbkovej z Inštitútu rusínskeho jazyka Prešovskej univerzity v Prešove. Podujatie bolo zamerané na prezentáciu ruských slavistov, ktorí sa zaoberali výskumom rusínskeho jazyka, ako napr. Nikita Tolstoj, Sobolevskij a ďalší. Ďalšia časť bola venovaná prehľadu odborných publikácií a zborníkov, v ktorých sa rozoberá tematika rusínskeho jazyka na Slovensku, Česku i vo svete. Podujatie sa uskutočnilo v rámci 10. ročníka Rusínskeho festivalu vo Svidníku

Knihy, ktoré do súťaže Kniha roka PSK 2021 nominovala Podduklianska knižnica

Krásna literatúra, literatúra pre deti a mládež

Pagáčová, Alexandra:
Paňko, Július:
Varcholová, Nadežda:

**Básne z neba Večnosti na zemi
Mychas'
Ja, Klaudia**

Odborná literatúra

Kaliňák, Slavomír:

**100 šarišských, rusínskych a rómskych ľudových
piesní pre dvoje huslí**

Škurla, Michal – Krivka, Juraj:

**Krátky encyklopedický slovník Pravoslávia na
Slovensku**

Rusinko, Ivan:

Becherov: Z histórie a kultúry obce Becherov

Slávnostné vyhodnotenie 5. ročníka súťaže **KNIHA ROKA PSK 2021** sa uskutočnilo **25.5.2022** v Krajskej knižnici P. O. Hviezdoslava v Prešove. V tejto súťaži sa nami nominované knihy umiestnili nasledovne: Cenu verejnosti v kategórii Odborná literatúra získala **za 1. miesto kniha: Krátky encyklopedický slovník Pravoslávia na Slovensku** – Michal Škurla, Juraj Krivka a **za 3. miesto kniha: Becherov: Z histórie a kultúry obce Becherov** - Ivan Rusinko. V kategórii Krásna literatúra, literatúra pre deti a mládež získala Cenu verejnosti **za 2. miesto kniha: Básne z neba Večnosti na zemi** – Alexandra Pagáčová.

26.5.2022 - Múzeum rusínskej kultúry v Prešove – PhDr. Ľuba Kráľová, PhD., riaditeľka múzea, prezentovala interiér múzea, jeho exponáty a zbierkotvorné materiály ako aj podujatia, ktoré sa v múzeu organizujú. Podujatie sa uskutočnilo v rámci 10. ročníka Rusínskeho festivalu vo Svidníku.

27.5.2022 - Duchnovičov Prešov - okresné kolo v recitácii poézie, prózy a malých scénických foriem v rusínskom jazyku, ktorého sa zúčastnili deti MŠ, ZŠ a stredných škôl. Podujatie organizovala Miestna organizácia Rusínskej obrody Svidník.

7.6.2022 - Andrea Rimová – beseda so spisovateľkou. Stalo sa už peknoú tradíciou, že Podduklianska knižnica organizuje pre svojich čitateľov, záujemcov a priaznivcov písaného slova rôzne stretnutia a prezentácie kníh známych a u čitateľov obľúbených spisovateľov. Naším milým hosťom v knižnici bola dňa 7. júna 2022 Andrea Rimová, autorka píšuca romány zo súčasnosti o ženách a o medziľudských vzťahoch. Ako sama autorka povedala, v jej románoch je veľa lásky a svoju literárnu tzv. temnú romantiku okoreňuje poriadnou dávkou napätia a tajomna. Andrea Rimová pochádza z Medzilaboriec a je hrdou Rusínkou, vyštudovala odbor masmediálne štúdiá na Prešovskej univerzite. Niekoľko rokov žila striedavo na Slovensku a na ostrove Cyprus, ktorý je jej srdcovou záležitosťou. Miluje vôňu mora, potápanie, históriu a cestovanie. Je autorkou 13 úspešných kníh, ako napr. Chodby hrôzy, Dotkni sa ohňa, Lavína, Sama v búrke, Nech prší, keď plačem a iné. Niektoré jej knihy boli preložené do češtiny. Mnohé

z jej kníh sa stali bestsellermi. Na besede autorka porozprávala o svojich literárnych začiatkoch, odkiaľ čerpá námet a inšpiráciu pre svoje romány, kto jej navrhuje obálky kníh, čo všetko musí urobiť, ak už má knihu napísanú a chce ju vydať, za aký čas napíše novú knihu, aký pocit zažíva keď v ruke drží svoju novú knihu, ako krstí svoje knihy a ďalšie zaujímavosti zo svojho života a literárnej tvorby. Podujatie zavŕšila autogramiáda autorky, ktorej prajeme pevné zdravie, veľa tvorivých síl, a nech nás poteší ďalšími novými románmi. Už teraz sa tešíme na ďalšie stretnutia s touto charizmatickou, milou a skromnou autorkou.

8.6.2022 - Rusínske korene - podujatie pre obyvateľov zariadenia ATRIUM. Rusíni sú jedna zo slovanských národnostných menšín žijúcich na Slovensku. Poznanie histórie Rusínov je veľmi dôležitým prostriedkom zvyšovania úrovne národného vedomia rusínskeho obyvateľstva. O histórii, významných rusínskych osobnostiach a festivaloch sme rozprávali obyvateľom v zariadení Atrium.

Pre deviatakov CZŠ vo Svidníku sme **14. júna 2022** pripravili podujatie pod názvom **Divadlo v našom živote**. Premietli sme im prezentáciu o svetovej dráme od Shakespeara, ale nezabudli sme aj na slovenskú drámu a divadelnú hru. Žiaci nás prekvapili dramatizáciou scény z divadelnej hry Rómeo a Júlia.

Podduklianska knižnica vo Svidníku vyhlásila v mesiaci február okresnú výtvarnú súťaž **MŮJ KNIŽNÝ HRDINA**, ktorá bola určená pre žiakov ZŠ a Školských klubov. Práce vyhodnotila Mgr. Bibiána Džubáková dňa **20. júna 2022** v dvoch kategóriách: výkresy a priestorové práce. Všetky práce sú vystavené v priestoroch knižnice. Ďakujeme všetkým súťažiacim a tešíme sa na ďalšiu spoluprácu.

VÝKRESY

1. miesto: kolektívna práca 1. A. CZŠ
2. miesto: Viktória Červená, CZŠ
2. miesto: Školský klub pri ZŠ Ul. 8. mája
3. miesto: Milota Strončeková, CZŠ
3. miesto: Adam Kutný, ZŠ Ul. 8. mája

PRIESTOROVÉ PRÁCE

1. miesto: Školský klub pri ZŠ Ladomirová
2. miesto: kolektívna práca CZŠ

3. miesto: Malačina Pavol, Demeterová Dagmara, ZŠ Ul. 8. mája
3. miesto: Halajová Nela, Feckaninová Berenika, Vojteková Dominika, ZŠ Ul. 8. mája
4. miesto Macko Uško – Andreas Barna, ŠKD Cernina

Ľudské telo je dokonaly a úžasný výtvor. Či už bdieme alebo spíme, naše telo neustále

pracuje. Vie si zahojiť rany a jazvy, dať dokopy polámané kosti, dorastú nám polámané nechty, znovu začnú rásť vypadnuté, či vytrhnuté vlasy, obnoví sa nám spálená pokožka. Dýchame, bije nám srdce, fungujú nervové spojenia v mozgu, prúdi krv. No nato, aby telo vo svojom snažení mohlo bez najmenších problémov pokračovať potrebuje dostatok živín. A jednými z nich sú práve vitamíny. Vitamíny sú vitalizujúce látky, ktoré aj napriek tomu, že nedodávajú telu žiadnu energiu a nevytvárajú teda ani

žiadne kalórie, sú spoločne s bielkovinami, tukmi, sacharidmi a minerálmi nevyhnutné pre

správne fungovanie ľudského organizmu. Vitamíny sa priamo podieľajú na metabolizme bielkovín, tukov a cukrov. No keďže si ich organizmus väčšinou nedokáže sám vyprodukovať, je nevyhnutné ich denno-denné dostatočné dopĺňanie. A práve vitamíny a všetko čo s nimi súvisí bola téma podujatia **Leto s knihami plné vitamínov**, ktoré uskutočnila Podduklianska knižnica pre žiakov 1. a 2. ročníkov základných škôl v meste Svidník v dňoch **23.6.-27.6.2022**. Deti hádali hádanky na

tému vitamíny, ovocie, zelenina, zdravá výživa a tiež si vypočuli príbehy a rozprávky, v ktorých sa

hovorilo o zdravej výžive, ako sa máme stravovať, čo máme jesť, skratka ako zdravo žiť. Veľkú radosť mali deti zo záložiek do kníh v tvare jahody, jablka, hrušky, hrozna, melónu, citróna a čerešní, ktoré si vlastnoručne vyrobili a ktoré im budú aj s heslom záložky **Vitamínov plné telo, aby si sa cítil skvelo**, pripomínať návštevu knižnice. Na záver si deti pochutnali na jednohubkách vytvorených z jahôd, jablák, mrkvy a melónu. Spiestrením podujatia bola aj návšteva bibliobusu.

Literárna súťaž vo vlastnej tvorbe **Pavlovičov literárny Svidník** bola vyhlásená v januári 2021, kvôli nepriaznivej situácii však vyhodnotenie prebehlo až **27. júna 2022**. Súťaž bola určená pre žiakov základných škôl, študentov stredných škôl, dospelých aj seniorov. Súťažilo sa v kategóriách poézia (mladší školský vek, starší školský vek a dospelí) a próza (mladší školský vek, starší školský vek, stredné školy). Porota v zložení regionálnych autorov Anny Lažovej a Júliusa Paňka hodnotila 72 prác, z toho 45 prác poézie a 27 prác prózy a stanovila poradie víťazov. Prvé tri miesta z každej kategórie boli odmenené vecnými cenami. Táto súťaž je pomenovaná podľa významnej osobnosti nášho regiónu Alexandra Pavloviča, spisovateľa, pedagóga, folkloristu, kňaza a národného buditeľa Rusínov – Ukrajincov, makovického slavíka, ktorý mal hlboký a vrúcny vzťah k Makovici, k Svidníku a jeho okoliu a najmä k svojmu ľudu, ktorý nadovšetko miloval, ctí a učil.

Poézia

Mladší školský vek

1. Tomáš Puchír (Kvapôčka) Spojená škola Svidník
2. Matej Surdeník (Vodička) Spojená škola Svidník
3. Sara Mačová (Čokoláda) ZŠ Giraltovc

Starší školský vek

1. Vratko Martin Cimbora (Óda na lesy) Spojená škola Svidník
2. Tamara Rešetárová (Nádej) ZŠ ul. karpatská Svidník
3. Katarína Čierniková (Dištančné štúdium) ZŠ Ul. 8. mája Svidník

Stredné školy

Radoslav Sahajda – čestné uznanie ŠUP Svidník

Dospelí

1. Mária Uhrinová (Slza v oku)
2. Helena Ducárová (A taký je život)

Próza

Mladší školský vek

1. Kristína Kaliňáková (Ako sa do našej záhrady ...) ZŠ Ul. karpatská Svidník
2. Sara Mačová (Ako si čokoláda ...) ZŠ Giraltovc
3. Juliana Majerová (Voľby) ZŠ Giraltovc

Starší školský vek

1. Laura Bochnovičová (Môj otravný brat) ZŠ Ul. Komenského Svidník
2. Gregor Kuzmiak (Premena ducha) CZŠ Svidník
3. Natália Bokšanská (Život po živote) ZŠ Ul. Komenského Svidník

Stredné školy

1. Johana Hrižová (Všetko je vo hviezdach) ŠUP Svidník
2. Pavol Magera (Apokalypsa jedného všedného dňa) ŠUP Svidník
3. Laura Kostilníková (Nekonečný príbeh) ŠUP Svidník

Dospelí

Martin Mišún – čestné uznanie

**Nadežda Mičáková a
pracovníčky oddelenia služieb**

„Kde bolo, tam bolo...“ – vyhodnotenie výtvarnej súťaže

Pod takýmto názvom zorganizovala Podduklianska knižnica regionálnu výtvarnú súťaž, ktorej cieľom je podporovať deti k čítaniu, kresleniu a kreatívnemu tvoreniu. Úlohou súťažiacich bolo ľubovoľnou výtvarnou technikou stvárať svojho knižného hrdinu. V tomto roku prebiehal 3. ročník súťaže a zapojilo sa do nej 8 základných škôl v regióne Svidník s počtom prác 39.

Vyhodnotenie súťaže sa uskutočnilo v knižnici **12. mája 2022** a odborná porota, ktorej predsedníčkou bola PaedDr. Renáta Magdziaková a členovia Mgr. Veronika Ducárová, Bc. Ľudmila Pripuťníková a Nadežda Mičáková vybrali v jednotlivých kategóriách víťazné práce.

Ďakujeme všetkým žiakom, ktorí sa do súťaže zapojili, ale aj ich pedagógom, školským klubom a rodičom, ktorí deti podporovali v čítaní a následnej kreatívnej tvorivosti. Na autorov víťazných prác čaká vecná odmena v našej knižnici.

Zo všetkých výtvarných diel sme pripravili výstavu, ktorá bude sprístupnená v knižnici do 30. júna 2022. Srdečne Vás pozývame a výhercom blahoželáme.

Výkresy 1. kategória – žiaci 1. stupňa ZŠ:

1. miesto:

Dominika Krajníková, ZŠ Breznica

Ema Grundzová, ZŠ Vyšný Orlík

Mia Gajdošová, ZŠ Ul. karpatská Svidník

2. miesto:

Sára Tokárová, ZŠ Breznica

Karolína Kolečavová a Natália Hirčková, ZŠ Ul. karpatská Svidník

Adriana Siváková, ZŠ Vyšný Orlík

3. miesto:

Xénia Gregová a Sofia Mikitková, ZŠ Ul. karpatská Svidník

Viktória Gluzová a Stela Sakalíková, ZŠ Ul. karpatská Svidník

Alžbeta Hurná, ZŠ Breznica

Výkresy 2. kategória – žiaci 2. stupňa ZŠ:

1. miesto:

Klára Sochovičová, CZŠ sv. Juraja Svidník

2. miesto:

Dávid Sivák, ZŠ Nižný Mirošov

3. miesto:

Júlia Ľoľová, ZŠ Nižný Mirošov

Michaela Siváková, ZŠ Nižný Mirošov

Čestné uznanie získavajú:

Adam Ducár a Tomáš Baľo, ZŠ Ul. karpatská Svidník

Petra Ľoľová, ZŠ Nižný Mirošov

Lukáš Grundza, ZŠ Vyšný Orľík

Priestorové práce 1. kategória – žiaci 1. stupňa ZŠ:

1. miesto:

Žiaci 1. roč. ZŠ Ladomirová

2. miesto

Žiaci 2. a 4. roč. ZŠ Ladomirová
ŠKD Ladomirová

3. miesto:

ŠKD 1. roč. ZŠ Ul. karpatská Svidník
ŠKD Nižný Mirošov

Priestorové práce 2. kategória – žiaci 2. stupňa ZŠ:

1. miesto:

Timon Kuzmiak, Eva Halčíková, Miška Karalová, Lenka Grundzová - 7. roč. CZŠ sv. Juraja Svidník

Ľudmila Priputníková

Literárne stretnutia v knižnici

Jedným z projektov, ktoré Podduklianska knižnica realizovala v roku 2022, bol projekt pod názvom **Literárne stretnutia v knižnici**, v rámci ktorého sme mali uskutočniť cyklus 5 literárnych stretnutí so slovenskými spisovateľmi pre deti, mládež a dospelých. V prvom polroku sme zorganizovali 3 takéto stretnutia, (2 stretnutia uskutočnime v druhom polroku 2022). Prvé podujatie z tohto cyklu sa uskutočnilo **2. mája 2022** pod názvom

Bestsellery Jozefa Banáša. Tohto významného slovenského prozaika a dramatika, ktorý patrí nesporne k najčítanejším a najprekladanejším slovenským spisovateľom a je aj nositeľom mnohých literárnych ocenení, sme u nás v knižnici privítali po prvýkrát. Na tomto stretnutí autor prítomným predstavil svoje najnovšie knihy, ktoré sú venované významným osobnostiam, ako je Milan Rastislav Štefánik, o ktorom napísal knihu

Prebijem sa! s podnázvom Štefánik Muž železnej vôle, v ktorej sa pokúsil odhaliť tajomstvá spojené so Štefánikom a jeho dobou. Tomášovi Baťovi, jednému z najúspešnejších česko-slovenských a svetových podnikateľov, bola venovaná ďalšia kniha Som Baťa, dokážem to!, v ktorej zúročil jeho životné osudy. Pri spracovaní tohto románu mu pomáhal Mgr. Viktor Riško, obchodný partner Nadácie Tomáša Baťu, ktorý sa tiež zúčastnil tohto podujatia. Jozef Banáš predstavil aj svoje ďalšie knihy. Beseda s týmto famóznym rečníkom bol nevšedný zážitok, autor pôsobil prirodzene ľudsky, s pokorou a skromnosťou a prítomných zaujal aj svojim zmyslom pre humor. Autogramiáda príjemne ukončila pondelňajší podvečer v knižnici. Autor sa zo

svojho pobytu na podujatí vyznal v kronike knižnice týmito slovami: „Ďakujem za milé pozvanie, bolo mi v knižnici krásneho mesta Svidník milo a rád sa vrátim“.

Milovníci písaného slova sa **24. mája 2022** presvedčili, že beseda s autorom kníh **Gustávom Murínom** nemusí byť vždy iba o mafiánoch. S doktorom a kandidátom prírodných vied, ktorý je zároveň biológom, botanikom, publicistom, cestovateľom, ale aj blogerom, sa totiž dalo porozprávať na rozličné témy. Autor predstavil svoju najnovšiu knihu Laboratórium, ktorá nadväzuje na knihu Tak ako bohovia, ktorá vyšla ako štúdia o vplyve objavov v biológii na náš každodenný život. Zažili sme úžasné 2 hodiny pri počúvaní nielen o vtipných príbehoch z autorovho života, zážitkami z jeho ciest po svete, ale aj vtipnými príbehmi zo života jeho známych. Autor vydal vyše 45 kníh rôznych

literárnych žánrov, z ktorých niektoré boli preložené do viacerých svetových jazykov. Účastníci tejto besedy sa presvedčili, že Gustáv Murín vie nielen pútavo a zaujímavo písať, ale je aj vynikajúcim rozprávačom, ktorého by sme mohli hodiny a hodiny počúvať.

Výlet do sveta kníh s Braňom Jobusom bolo v poradí tretím stretnutím so spisovateľmi v Podduklianskej knižnici.

Charizmatický a nekonvenčný spisovateľ Branislav Jobus, ktorý píše knihy, ktoré upútajú nielen detského čitateľa, ale dokážu vyvolať úsmev aj na tvárach dospelých, zavítal do knižnice **9. júna 2022** kde pre žiakov 3. a 4. ročníkov základných škôl v meste Svidník uskutočnil besedu. Braňo Jobus, obľúbený spisovateľ, hudobník, člen viacerých originálnych zoskupení (Vrbovskí víťazi, Karpatké chrbáty a i.), moderátor, šoumen, pripravil podujatie, na ktorom sa rozprávalo, hralo a spievalo – jednoducho knižnica bola plná dobrej nálady a smiechu. Okrem iného sme sa dozvedeli, že debutoval v roku 2006 rozprávkovou knihou *Láskavé rozprávky a odvtedy už napísal viac ako 23 kníh*, sú to napr. *Muflón Ancijáš a mimozemšťan*, *Zvon*, *Plajko*, *Odpadkový fantóm*, *Zberný dvor*, *Komisár Mrodge* a mnohé iné. Spisovateľ sa nám priznal, že knihy sú jeho najväčšou slobodou, že pracuje s rôznymi vymyslenými a vtipnými menami a situáciami a že každá jeho kniha obsahuje veselé ilustrácie, ale aj množstvo hlbokých myšlienok, ktoré v nás budú ešte dlho

rezonovať aj po prečítaní danej knihy, že cez svoje osobné problémy sa dokázal preniesť vďaka písaniu vlastných kníh, spevu, hudby, herectva a rôznych prednášok po celom Slovensku. So svojim typickým hlbokým hlasom a smiechom nám každú knižku predstavil príbehom o jej vzniku a zaspieval aj zopár piesni zo svojho repertoáru. Nakoniec žiaci spisovateľa zahrnuli množstvom zaujímavých otázok. Odpoľudnie, plné neopakovateľných chvíľ, sa skončilo potleskom, autogramiádou a fotografovaním. Deti zo stretnutia so spisovateľom odchádzali spokojné a s radostným úsmevom na tvári.

Cieľom týchto podujatí je prezentovať tvorbu slovenských autorov prostredníctvom umeleckého slova, zvýšiť záujem o pôvodnú slovenskú tvorbu, zvýšiť návštevnosť knižnice, propagovať knižnicu a jej služby.

Touto cestou sa chceme srdečne poďakovať **FONDU NA PODPORU UMENIA**, ktorý prispel k obohateniu a k zatraktívneniu týchto stretnutí so spisovateľmi.

Nadežda Mičáková

Oddelenie ako ho (ne)poznáte

V tejto rubrike oddelenie bibliografie a regionálnej literatúry, postupne predstavuje rozličné typy regionálnych dokumentov s ich stručnou charakteristikou a využiteľnosťou pre každého, kto chce hlbšie poznať nádherný poddukliansky región, jeho históriu a súčasnosť, jeho malebné zákutia, ktoré sa snúbia s pohostinnosťou a láskavosťou ľudí v tomto regióne. Veríme, že si ctený čitateľ nájde cestu do knižnice a načerpá a prehĺbi si svoje vedomosti o tomto regióne aj prostredníctvom uvedeného knižničného fondu.

ELEKTRONICKÉ REGIONÁLNE DOKUMENTY

V uvedenej rubrike predstavujeme čitateľom a záujemcom typológiu regionálnych knižničných dokumentov, ktoré sa nachádzajú v oddelení bibliografie a regionálnej literatúry Podduklianskej knižnice v printovej podobe. S vývojom automatizácie a elektronizácie sú spojené aj dokumenty špeciálne, ktoré sú vydávané v elektronickej podobe na rôznych nosičoch, ako boli diskety, audiokazety, videokazety, v súčasnosti sú to CD a DVD kazety. Výnimku tvorili gramofónové platne pred rokom 1989. Pôjdeme po poriadku, v určitom chronologickom prehľade.

Gramofónové platne

Podľa Wikipédie gramofónová platňa je, citujem: *kruhová platňa, na ktorej je formou stranových výchyliek do špirálovej drážky prebiehajúcich od okraja platne smerom k jej stredu nahraná zvuková informácia. Prehrávať sa dá pomocou gramofónu.*

V oddelení sa nachádzajú tri malé gramofónové platne (ďalej GP), s nahratými zvukovými piesňami v oblasti folklóru. V r. 1973 bola nahraná GP pod názvom **XX rokiv Svjata pisni i tancju Ukrajinciv ČSSR u Svydnyku (XX rokov Slávností piesní a tancov Ukrajincov ČSSR vo Svidníku)**.

Pre Múzeum ukrajinskej kultúry (ďalej MUK) vo Svidníku ju vydal Supraphon. GP obsahuje niekoľko rusínskych a ukrajinských piesní z uvedených slávností v podaní speváčok ľudových piesní, folklórnych súborov a ľudových kapiel. V roku 1976 vyšla GP pod názvom **Z narodnoji studenky (Z ľudovej studienky)**. Sú na nej nahrané rusínske piesne zamerané na ľudové tance, ktoré sa tancovali na svadbách a na ľudových zábavách, medzi ne patria také tance, ako chromka, polka, čardáš a ďalšie, ktoré

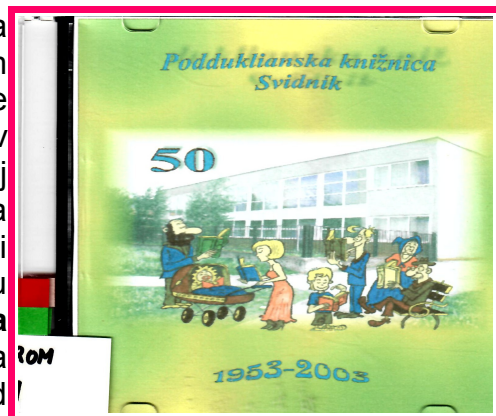
sú spojené s ľudovými piesňami a pod. Hrá ľudová hudba z obce Rovné, spieva skupina žien z obce Cernina a mužské duo z Dubovej. GP vyšla v OPUS-e. V roku 1980 bola vydaná ďalšia GP pod názvom **Makovyc'ke vesillja (Makovická svadba)**. Je venovaná ľudovým svadobným zvykom - mládeneckému večierku, teda príchodu hudobníkov do

ženíchovho domu. Hrá kapela Jána Ferenca, názvy piesní a hudba sú z obce Rovné, spievajú občania obce Hrabovčik. GP bola vydaná v OPUS-e a nahraná v štúdiu Československého rozhlasu, národnostné vysielanie, Prešov. Vydanie spomínaných GP pripravil prom. etnograf Ivan Čižmár zo Svidníka.

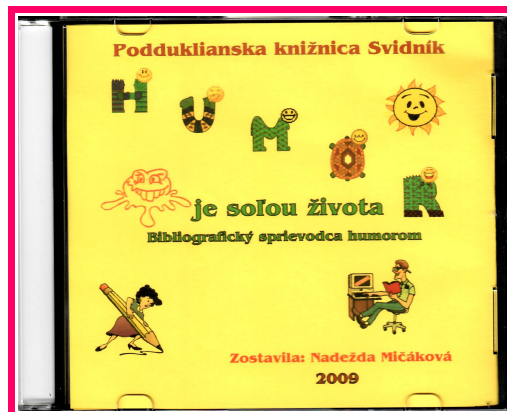
CD-ROM

Podľa Wikipédie: **CD-ROM** (*Compact Disc Read-Only Memory*) je *neprepisovateľné optické záznamové médium fyzicky totožné s Audio CD pričom formát uložených údajov je prispôsobený na uchovanie a čítanie počítačových dát. Kapacita CD-ROM média je obyčajne 650-700 MB.*

V roku 2000 bolo do oddelenia získané CD pod názvom **Publikačná činnosť gréckokatolíckych kňazov na Slovensku v rokoch 1968-2000**, ktorý knižnici daroval gréckokatolícky kňaz, doc. Mons. ThDr. **Ľubomír Petrik**, PhD., mitroforový protojerej. V roku 2001 to bola diplomová práca Mgr. **Kamily Bačovej**, DIS art, teraz učiteľky na Základnej umeleckej škole vo Svidníku, pod názvom **Slávnosti kultúry Rusínov-Ukrajincov Slovenska : (história, súčasnosť a perspektívy)**. Je to pre náš knižničný fond skvost, pretože popri textoch sú aj nahrávky piesní z jednotlivých slávností. V r. 2002 vydala Regionálna rozvojová agentúra vo Svidníku CD pod názvom **Drevené cerkvi spod Dukly**. Drevené gréckokatolícke chrámy v okrese Svidník a jeden v okrese Stropkov patria k cenným pamiatkam sakrálnej ľudovej architektúry. V roku 2003 oslávila Podduklianska knižnica 50 rokov svojho vzniku. Pri tejto príležitosti vyšla na CD história knižnice od roku 1953 do roku 2003 pod názvom **50 Podduklianska knižnica Svidník**. V roku 2003 vydala Zemplínska knižnica Gorazda Zvonického personálnu bibliografiu na CD pod názvom **Gorazd Zvonický**. Gorazd Zvonický, vlastným menom Andrej Šándor, bol slovenský básnik katolíckej moderny, katolícky kňaz, salezián, prekladateľ, editor edície *Lýra*, misionár, pedagóg a významný exilový pracovník.

V rámci publikačnej a vydavateľskej činnosti knižnice zostavila a vydala **Nadežda Mičáková** v r. 2004 CD pod názvom **Povedali o knihách... : bibliograficko-informačný**

sprievodca po výrokoch o knihách. V tom istom roku vyšlo CD **Drevené kostolíky v okolí Svidníka**, ktoré vydala Základná škola, Karpatská vo Svidníku pod vedením Mgr. Andrey Dubivskej. Odporúčajúcu bibliografiu **Epsy v slovenskej a svetovej literatúre vo fonde Podduklianskej knižnice Svidník** vydala Nadežda Mičáková v roku 2008. V roku 2009 vydala na CD bibliografiu **Humor je soľou života**. Je to bibliografický sprievodca humorom. V roku 2009 bola do oddelenia získaná personálna bibliografia **Eliáš Galajda**, vydaná na CD, autorkou je Mária Firkaľová z Vihorlatskej knižnice Humenné. Pri príležitosti 50.

výročia vzniku Základnej umeleckej školy vo Svidníku bolo v roku 2010 vydané CD pod názvom **Farebný svet hudby**. Predstavuje popri histórii školy aj učebné odbory a ostatnú činnosť školy. **Potulky svetom** je ďalšia bibliografia z pera Nadeždy Mičákovovej, ktorú na CD vydala v roku 2011.

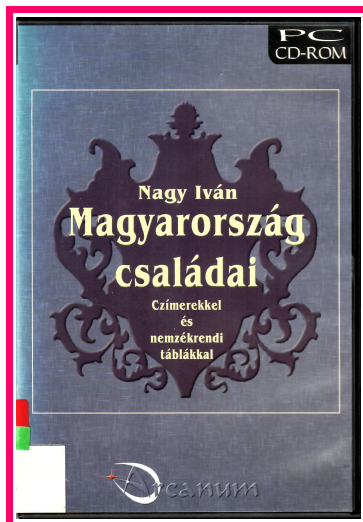
Makovica je známy a vynikajúci folklórny súbor vo Svidníku, ktorý má na svojom konte stovky vystúpení nielen doma, ale aj v zahraničí. V roku 2012 vydal CD pod názvom **Ščast'a, zdravja vinčujeme**. Obsahuje krásne rusínske koledy, ktoré sú nevyčerpatelnou studnicou folklóru a ľudových tradícií viažucich sa k Vianociam - Rizdvanym svjatam. A opäť sa vrátíme k Podduklianskej knižnici. Regionálna odporúčajúca bibliografia pod názvom **Prechádzky ulicami môjho rodného mesta** predstavuje prehľad všetkých ulíc v meste Svidník, je veľmi užitočnou bibliografiou napr. v rámci regionálnej výchovy na školách. Na CD ju v roku 2014 vydala **Nadežda Mičáková**. Prínosom pre poznávanie regionálnych spisovateľov okresu Svidník je bibliografia **Povedané sa zabudne, napísané sa zapamätá**, ktorú Nadežda Mičáková vydala v roku 2015. V roku 2017 vydala Vihorlatská knižnica v Humennom výberovú personálnu bibliografiu pod názvom **Ukrajinskí spisovatelia Slovenska (2. polovica 19. storočia - 2017)**, ktorej autorkou je **Mária Firkal'ová**, odborná pracovníčka knižnice. Bibliografia obsahuje profily a bibliografické údaje o ukrajinsky píšucich spisovateľoch aj z okresu Svidník a okresu Stropkov. V roku 2020 opäť z pera Nadeždy Mičákovovej to bola odporúčajúca bibliografia pod názvom **Laureáti Nobelovej ceny za literatúru**. Sú v nej uvedení laureáti, ktorých knihy sa nachádzajú v knižničnom fonde knižnice.

DVD

Z Wikipédie: **DVD** (neoficiálne **Digital Versatile Disc** alebo **Digital Video Disc**) je formát digitálneho optického dátového nosiča, ktorý môže obsahovať filmy vo vysokej obrazovej a zvukovej kvalite alebo rozličné iné údaje. Bol vyvinutý a vynájdený spoločnosťami Sony a Phil v roku 1995. Disk DVD sa na pohľad podobá kompaktnému disku a dokáže uložiť až šesťkrát viac dát.

Aj na tomto nosiči získalo oddelenie niekoľko elektronických regionálnych dokumentov.

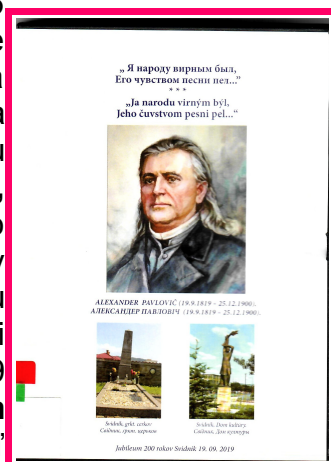

Špeciálnym a vzácnym je DVD v maďarčine pod názvom **Nagy Iván: Magyarország családjai. Czimerekkel és nemzékrendi táblákkal (Maďarské rody a rodiny. S erbmi a národnými znakmi)**. Pre historikov, ktorí sa zaujímajú o genealógiu, heraldiku a rodokmene, je vzácnym dokumentom. DVD bolo vydané v r. 2002 v Budapešti, vo vydavateľstve Arcanum.

V roku 2005 sme získali DVD pod názvom **FACE 2005**, ktoré dokumentuje medzinárodnú súťaž v poskytovaní prvej pomoci, ktorá sa historicky konala na Slovensku po prvýkrát práve vo Svidníku. Súťažiaci boli z 27 krajín Európy. Hlavným organizátorom bol Územný spolok Slovenského Červeného kríža vo Svidníku a Mesto Svidník. Je to z regionálneho hľadiska cenný regionálny dokument.

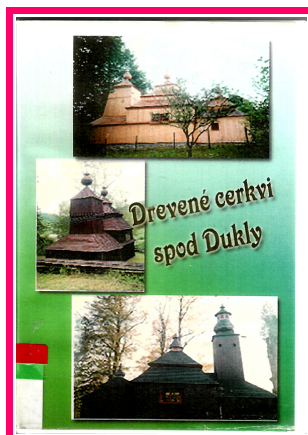
V roku 2009 vydala Základná umelecká škola vo Svidníku pri príležitosti 50. výročia jej vzniku aj na DVD históriu školy pod názvom **Farebný svet školy**. Regionálna rozvojová agentúra vo Svidníku vydala v r. 2012 videodisk - DVD pod názvom **Horný Šariš**, v rámci projektu Turistika bez hraníc . posilnenie cezhraničnej spolupráce v oblasti CR na základe trvalo udržateľného rozvoja životného prostredia.

V roku 2016 sme do fondu získali zaujímavé DVD pod názvom **Šternastyj ročok smutnyj nastal, bo ja do vojny lystok dostal. (Perša svitova vojna i Rusyny)**. DVD bolo prezentované na festivale Rusyn Film Festi 1.-2. októbra 2016 v Šide, Srbsko. Obsahuje aj krátke ilustračné dokumentačné zábery z 1. svetovej vojny, aj regionálne regrútske piesne, ktoré sa spievali pri odvode brancov na vojnu. Sú to piesne aj z okolia okresu Svidník a zo severovýchodného Slovenska. DVD z roku 2018 má názov **Echo našich slávností 28. október 2018**, venované rovnomenného folklórneho podujatiu, ktoré má vo Svidníku tradíciu. DVD obsahuje ľudové piesne účastníkov z celoslovenských súťaží Slávik a Makovická struna z okresu Svidník a ostatných folklórnych skupín a súborov. Pri príležitosti 200. výročia narodenia Alexandra Pavloviča bolo v roku 2019 vydané DVD pod názvom „**Ja narodu virnym byl, Jeho čuvstvom pesni pel...**“ Alexander Pavlovič bol významný národný buditeľ Rusínov, rusínsky spisovateľ, kňaz a kultúrno-osvetový dejateľ. Vo Svidníku pôsobil 36 rokov. Pochovaný je na cintoríne pri Chráme Božej Múdrosti. DVD obsahuje vzácne rusínske ľudové piesne, sú to zhudobnené básne Alexandra Pavloviča, ktoré zľudovali.

Videokazety

Videokazeta je audiovizuálny nosič obsahujúci magnetické pásku, na ktorú možno zaznamenať obraz, zvuk a doplnkové informácie (indexy, časový kód). Vyrábať sa začali v roku 1976. Vo veľkom sa používali hlavne v 80. a 90. rokoch. Svoju popularitu mali ešte aj v nultých rokoch 21. storočia.

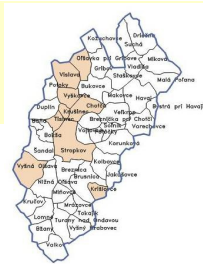
V roku 2001 vydala Regionálna rozvojová agentúra vo Svidníku videokazetu pod názvom **Drevené cirkvi spod Dukly**. Sú to exteriéry a interiéry drevených gréckokatolíckych chrámov v okrese Svidník. Všetky uvedené elektronické dokumenty predstavujú ďalší zdroj regionálnych informácií, ktoré poslúžia záujemcom a čitateľom pri poznávaní prekrásneho podduklianskeho regiónu, napr. z oblasti kultúrnych pamiatok, folklóru, ľudových tradícií či rozličných podujatí, ktoré môžu vnímať nielen textom, ale aj zvukom a obrazom. Veríme, že mnohí siahnu aj po tomto zdroji informácií.

Emília Kudlová

Použitá literatúra: dokumenty uvedené v článku

Regionálne osobnosti

Každý kraj, mesto, či obec má osobnosti, ktoré sa v historickom vývoji spoločnosti, ale aj v súčasnosti zaslúžili o rozvoj určitej oblasti spoločenského života a svojím menom sa preslávili nielen doma, ale aj za hranicami svojej vlasti. Hovoríme im REGIONÁLNE OSOBNOSTI. Poznať takéto osobnosti svojho regiónu patrí ku všeobecnej vzdelanosti a hrdosti každého občana. Je treba chrániť ich kultúrne a duchovné dedičstvo pre terajšie i budúce generácie ako nevyčerpatelnú studnicu vedomostí, kultúry, zručnosti a vzdelanosti nášho ľudu v kraji pod Duklou. A práve toto je cieľom uvedenej rubriky, v ktorej predstavujeme osobnosti z regiónu Svidník z rozličných oblastí spoločenského života.

Alexandra Pagáčová, začínajúca regionálna autorka – poetka

V živote každý z nás prežíva radosti, starosti, krásu, lásku, šťastie, optimizmus, duchovno. Niektorí sa rád vyrozprávajú, iní hľadajú samotu, niektorí však potrebujú svoje city, životné osudy dať na papier, teda vyjadriť to písomnou formou či už v podobe prózy alebo poézie. Práve poézia je mocná čarodejka, ktorá dá človeku nahliadnuť do jeho vnútra, očarí ho, vie pohľadiť ubolenú dušu, vie vyznať lásku, ale aj vyčariť úsmev na tvári, vie prekvapiť a zároveň núti človeka premýšľať, či spomínať. Poézia je romantika, je to klenot a nádherný literárny žáner, ktorému sa venuje mladá začínajúca a talentovaná Alexandra Pagáčová, či Saška, ako ju dôverne nazývajú.

Narodila sa 10. septembra 1982 vo Svidníku, jej korene sú v Ladomirovej. Po skončení základnej školy študovala na Hotelovej akadémii v Prešove, po jej ukončení v štúdiu pokračovala na Univerzite Jana Amosa Komenského v Prahe, odbor andragogika, vzdelávanie dospelých, ktoré ukončila externe s titulom magister (Mgr.). Má dvoch synov, 18-ročného Martina a 9-ročného Vladimíra. Jej prvé básne boli rýmovačky, boli to prevažne žartovné veršičky, ktoré písala pre seba, recitovala ich svojim spolužiakom. Vtedy mala 14 rokov. V písaní pokračovala aj na strednej škole, písala len tak, „do šuplíka“. Jej literárny talent sa prejavil aj pri písaní tzv. čiernej kroniky na stužkovú slávnosť na Hotelovej akadémii. Písanie básní sa stalo jej koníčkom, ale že to bude aj jej poslaním, to si uvedomila, keď svoje básne začala uverejňovať pred pár rokmi na sociálnej sieti (facebook). Prvá báseň, ktorú uverejnila na facebooku, mala názov Šaty. Bola to báseň, ktorou príjemne prekvapila milovníkov poézie a získala si ich priazeň.

Vzdala som sa šiat človeka,
tých šiat krásnych pre oko.
Nahá zišla som dolu,
ponorila sa hlboko.

A tam dole uvidela
svoju bolesť, hrdosť, žiaľ a pýchu.
Kľakla pred nich, do rúk vzala
a predniesla modlitbu tichú.

Potom nasledovali ďalšie básne, ktoré autorka uverejňovala len na sociálnej sieti. Viacero jej básní bolo použitých napr. aj pri vydaní jedného z kalendárov na rok 2019. Zo svojej

tvorby sa autorka vyznáva, citujem: „Báseň je môj duchovný chlieb, spoznávam cez ňu Pravdu, Boha, Stvorenie i samu seba. A tak som si uvedomila, že milujem vlastne Slovo, viem ho pochopiť v najjednoduchšom podaní ako detskú riekanku, lebo v jednoduchosti je krása. Inšpiráciou je pre mňa sám život, lebo báseň nepríde len tak, musí sa najprv niečo prežiť, pochopiť a preniesť do slov.“ Na jeseň v roku 2018 sa jej podarilo všetky básne, ktoré napísala počas troch rokov 2015-2018, uviesť do básnickej zbierky, ktorá vyšla knižne pod názvom **Básne z neba Večnosti**. Zbierka bola vytlačená v Tlačiarňi svidníckej vo Svidníku. Je v nej umiestnených 100 básní, reflexívnych i lyrických, v ktorých autorka vzdáva hold prírode, Bohu, človeku, láske, Zemi, pravde, Slnku, Vesmíru, múdrosti i životu. V jeden z básní sa vyznáva z lásky k životu takto, citujem:

Krásne je na svete,
keď svoje srdce nájdete.
Krásne je na svete, keď
svetu lásku vyšlete.

Krásne je na svete,
keď spolu s niekým plačete,
keď dušu druhú objímate
len tak,
na znak lásky.

A tak v útlej básnickej zbierke pred nami rezonujú také básne, ako napr. **Ja som pokora, Strom Života, Láska, Ježiškove papučky, Pieseň Zeme, Stvoril Boh človeka, Venované Prírode, Sen, Srdce so srdcom v srdci spájam, Za Svetlo jasné ďakujem, Slovo, Dnes bohyňa maľuje svoj deň, Vidím Ťa vo všetkom, Bože môj, Vážte a ctite si ženu** a mnohé ďalšie. Prezentácia tejto básnickej zbierky sa uskutočnila v Podduklianskej knižnici vo Svidníku 14.2.2019. Kniha získala v súťaži Kniha roka PSK 2018 v kategórii Beletria prvé miesto. Do súťaže ju nominovala Podduklianska knižnica vo Svidníku.

V roku 2021 jej knižne vyšla druhá básnická zbierka pod názvom **Básne z neba Večnosti na zemi**. Ako konštatuje autorka, citujem: „Moja druhá zbierka básní vznikala tri roky. Inšpirácie, alebo skôr vnuknutia, mi častokrát prichádzali ako blesk z jasného neba. Veľakrát báseň vznikla po nejakom prežití, alebo lepšie povedané, každú báseň som si najprv musela prežiť v sebe, precítiť, prijať ju a pochopiť. Básne v zbierke sú o Bohu, o prírode, ale hlavne o mojom vnútornom prežívaní a témach, ktoré so mnou súzvučia, ako napríklad téma posvätné ženstvo.“ Báseň **Práve ona** z uvedenej zbierky bola predlohou pre jej zhudobnenie, zhudobnil ju hudobník Ján Svetlan Majerčík a je naspievaná a uverejnená na jeho CD albume, ktorý vydal pod názvom Vznešený minimalizmus. Úryvok z básne:

Práve ona

Možno nemusí byť všetko vidno
niečo stačí srdcom cítiť.
Možno práve nevidené
je skutočným naším bytím.

Možno nie je slávou len to,
čo človek často zrakom vidí
možno práve len to skryté
je skutočným naším žítím

Aj táto básnická zbierka bola slávnostne prezentovaná v Poddulianskej knižnici dňa 7.4.2022. Obsahuje 82 reflexívnych a lyrických básní, ktorých témou je láska k žene, láska k Bohu, Zemi, prírode, človeku, dotýka sa aj priateľstva a medziľudských vzťahov.

Vo Svetle žena si taká čistá
že cez Teba tvoriť smiem
cez Teba tu na zem dolu
Nebo v láske prinesiem.

Príroda, vzácny dar zeme, rezonuje aj v tejto zbierke, je pre autorku priam posvätná.

Aká si príroda krásna
a v Tebe obraz náš
čo deje sa vo vnútri
navonok odrážaš.

V tejto zbierke môže čitateľ a záujemca nájsť také básne, ako napr. **Nech večné je priateľstvo, Tam hore je vždy Božský kľud, Ženstvo, Spomenieš na krásu dňa, Jedine ty pravda máš moc nám vládnuť** a mnohé ďalšie.

Poddulianska knižnica aj túto zbierku básní nominovala do súťaže Kniha roka PSK 2021, v ktorej kniha získala v kategórii Krásna literatúra druhé miesto v hlasovaní Cena verejnosti. K autorkiným záľubám patrí aj maľovanie v štýle insitného výtvarného umenia. Ukážka jej výtvarnej tvorby bola aj na prezentácii knihy v knižnici 7.4.2022. Autorka je často pozývaná na rôzne gala večery spojené s recitovaním jej básní.

Veríme, že básnické zbierky Alexandry Pagáčovej sa „rozbehnú“ za svojimi čitateľmi. Alexandre Pagáčovej prajeme veľa fantázie, inšpirácií v jej ďalšej tvorbe, pevné zdravie, veľa tvorivých síl, nech nezničiteľný lúč jej básnického slova poteší a zohreje každého čitateľa, nech autorka nás poteší a prekvapí ďalšími novými básňami a básnickými zbierkami, nech sa napĺňa to, čo autorka uviedla v úvode zbierky: „Nech sa rozozvučí Pravdy slovo. Nech sa v Zemi zrodí Láska na Novo A nech stúpajú do Výšin ... skrze nás...

Emília Kudlová

Knižné novinky

2022

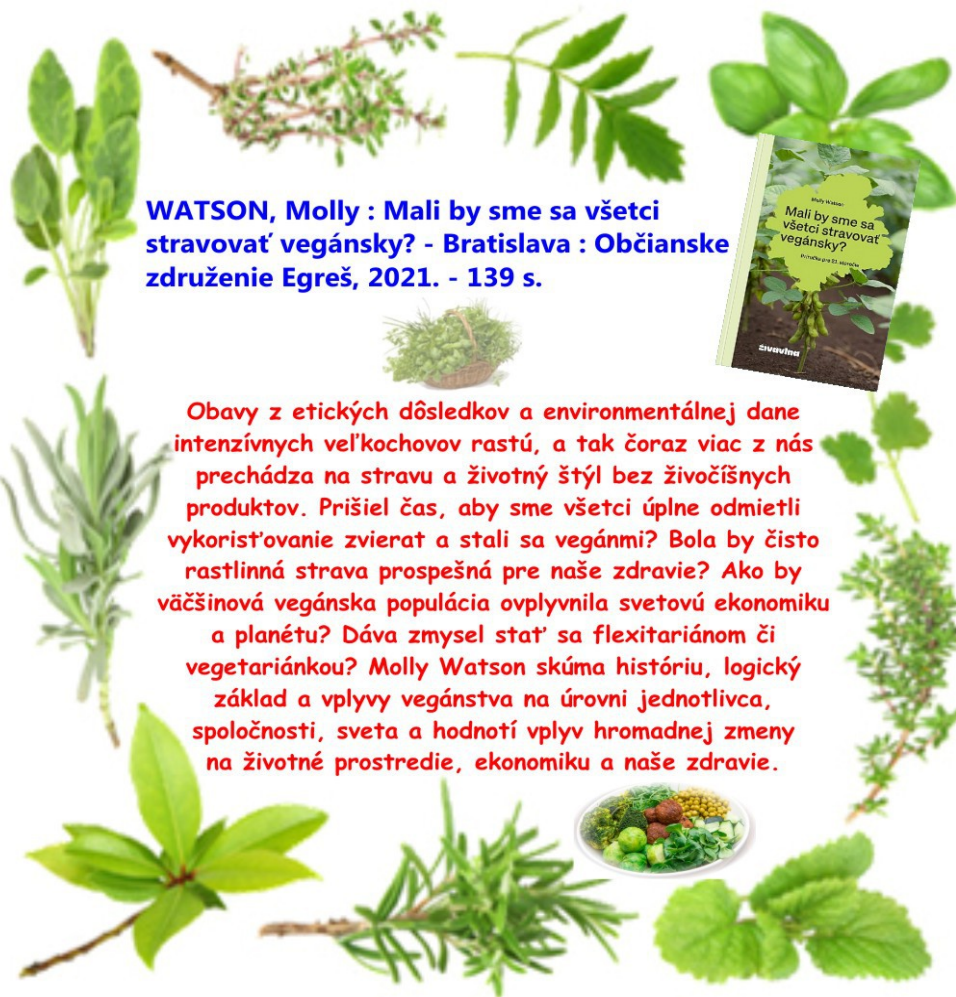
BRLIŤOVÁ, Denisa
Čím môžeš byť, keď budeš veľká...
Bratislava : Matys, - nestr.

Veselé rozkladacie leporelo s podnadpisom: „Vieš, čím všetkým môžeš byť? Môžem ti to prezradiť.“ prináša desať krátkych roztomilých básničiek o najobľúbenejších dievčenských povolaniach – kadernička, lekárka, krajčírka, zubárka, kuchárka, veterinárka, kvetinárka, učiteľka, zdravotná sestrička a herečka. Malé zvedavé dievčatká sa vďaka milým rýmujúcim sa veršikom, ľahkým na zapamätanie, zoznámia s rôznymi prácami, medzi ktorými určite nájdu tú, ktorá sa im najviac zapáči.

DACKOVÁ, Martina
Zlé rozhodnutia. Vždy ide o rozhodnutie.
Košice : Meridiano- press, 2022. - 287 s.

Častokrát mám pred očami ako som doma zhodila mokré oblečenie a ľahla si do postele. Na sprchu som ani nepomyslela, to by som už nezvládla. Celú noc som sa triasla a drkotala zubami. Dodnes neviem, či od zimy, alebo od hrozného pocitu z toho, čo som spôsobila. Moje zlé rozhodnutie možno stálo niekoho život... Lenže! Keby som zavolala sanitku, prišla by aj polícia. Zachránila by som niečí život ale zničila ten svoj. Tak čo som mala robiť? Pomôcť druhému alebo sebe? V tú noc som sa rozhodla pre seba...

WATSON, Molly : Mali by sme sa všetci stravovať vegánsky? - Bratislava : Občianske združenie Egreš, 2021. - 139 s.

Obavy z etických dôsledkov a environmentálnej dane intenzívnych veľkochovov rastú, a tak čoraz viac z nás prechádza na stravu a životný štýl bez živočíšnych produktov. Prišiel čas, aby sme všetci úplne odmietli vykorisťovanie zvierat a stali sa vegánmi? Bola by čisto rastlinná strava prospešná pre naše zdravie? Ako by väčšinová vegánska populácia ovplyvnila svetovú ekonomiku a planétu? Dáva zmysel stať sa flexitariánom či vegetariánkou? Molly Watson skúma históriu, logický základ a vplyvy vegánstva na úrovni jednotlivca, spoločnosti, sveta a hodnotí vplyv hromadnej zmeny na životné prostredie, ekonomiku a naše zdravie.

**KEELAND, Vi
Pozvánka. - Bratislava : Ikar, 2022. - 341 s.**

S Hudsonom Rothschildom som sa zoznámila na svadbe. Nečakane som dostala pozvánku do najluxusnejšieho podniku v meste. Hudson bol ženichov hosť a pravdepodobne najúžasnejší muž, akého som kedy videla. Tancovali sme spolu a iskry medzi nami len tak lietali. Vedela som, že púšťať sa s ním do rozhovoru nie je najlepší nápad, no nedalo sa mu odolať a skvele som sa bavila. Len čo Hudson zistil, že nie som tá, za ktorú sa vydávam, bolo po zábave. To nečakané pozvanie totiž nebolo adresované mne, ale mojej niekdajšej spolubývajúcej, ktorá zdúchla uprostred noci a na pamiatku mi nechala dvojmesačný dlh na nájomnom. Preto som cítila morálne právo ísť na svadbu namiesto nej. Hudson ma však odhalil, a tak som vzala nohy na plecia. A cestou aj zopár fliaš drahého šampanského. Naskočila som do taxíka a s búšiacim srdcom zmizla. Chvalabohu, bez ujmy. Aspoň som si to myslela, dokým som nezistila, že som si tam zabudla mobil. Môžete trikrát hádať, kto ho našiel. Takto som sa teda zoznámila s Hudsonom Rothschildom. A to bol iba začiatok.

Nadežda Mičáková

Kríza čítania, je čítanie v kríze?

Čítanie kníh rozvíja myseľ, zvyšuje inteligenciu, zlepšuje analytické myslenie, redukuje stres, posilňuje pamäť, trénuje koncentráciu, má veľký vplyv na rozvoj reči, slovnej zásoby, rozvíja predstavivosť, fantáziu, jednoducho vzdeláva. Aj napriek týmto vlastnostiam

a danostiam kníh, v dnešnom modernom svete sú problémy s ich čítaním. Kto a čo je príčinou tohto javu? Tak tejto problematike bol venovaný seminár pod názvom **Kríza čítania, je čítanie v kríze?**, ktorý sa uskutočnil v Podduklianskej knižnici **22. júna 2022** a ktorý z verejných zdrojov podporil **Fond na podporu umenia** v rámci rovnomeného projektu. Zámerom a cieľom tohto seminára bolo hľadať príčiny a východiská z nezájmu detí o čítanie a poukázať na dôležitosť a význam čítania pre deti. Seminár prebiehal

formou prednášok, úvah a názorov lektorov zaoberajúcich sa danou problematikou, prečo deti nebaví čítanie, čítanie detí v súčasnej pretechnizovanej spoločnosti, pôsobenie literárneho textu a zmysel textu na vnímanie detí a ako ho prijímajú, čítanie detí z pohľadu dlhoročnej knihovníčky, vzťah k čítaniu a čítanie ako nástroj spisovateľa na prezentovanie vlastných myšlienok, ktoré vyúsťujú k napísaniu literárneho diela, ako ovplyvňujú a vplyvajú sociálne siete a moderné informačné technológie na čítanie detí. Na seminári vystúpil psychológ z Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, učiteľka slovenského jazyka a literatúry zo Základnej školy, literárny kritik, riaditeľ knižnice, knihovníčka z Knižnice pre mládež mesta Košíc, regionálny spisovateľ a motivátor a špecialista na sociálne siete. Takéto podujatie bolo v našom okrese jedinečné a jeho cieľom bolo zvýšiť záujem o

túto problematiku najmä zo strany knižnice, škôl, ale aj samotných rodičov. V závere, ale aj počas celého podujatia bola živá diskusia, v ktorej si navzájom medzi sebou vymieňali názory pedagógovia, knihovníci a prednášajúci. Podujatie moderoval Kamil Beňko, riaditeľ knižnice, ktorý sa srdečne poďakovať autorom príspevkov, diskutujúcim a všetkým prítomným. Veríme, že problematika čítania, ktorá sa na tomto seminári rozoberala z rozličných hľadísk, nebude ľahostajná knižniciam, školám, rodičom a ostatným zainteresovaným, ktorých sa táto téma týka. Z tohto seminára bude vydaný zborník, pozostávajúci z jednotlivých prednášok lektorov.

Srdečne ďakujeme **FONDU NA PODPORU UMENIA** za dotáciu, ktorou finančne prispel na realizáciu tohto seminára.

Nadežda Mičáková

Knihovnícke všeličo

Knihy, knižnica, ľudia okolo kníh a knihovníci patria už po stáročia neodmysliteľne k sebe. A o tom je aj nová rubrika v našom časopise, v ktorej uverejňujeme zaujímavosti, postrehy, informácie, tipy, inšpirácie, rozhovory, kuriozity z domova a zo sveta, tykajúce sa písaného slova, sveta kníh, knižníc a ľudí spojených s nimi. A keďže tento proces poznávania nikdy nekončí, aj kúzlo poznávania trvá a naďalej láka...

Zaujímavosti o knižniciach

Najväčšou knižnicou na svete je Americká knižnica v Kongrese, ktorá má vo svojich zbierkach viac ako 150 miliónov výtlačkov. Založil ju v roku 1800 americký prezident John Adams, ktorý prideliť 5 000 dolárov na nákup kníh, ktoré by Kongres možno potreboval. A teraz knižnicu ročne navštívi asi 1 700 000 čitateľov.

Americký bibliomaniac Stephen Bloomberg sa po celom svete preslávil svojou zvláštnou „láskou“ ku knihám. Počas svojho života Bloomberg ukradol z knižníc viac ako 20 000 hodnotných kníh v hodnote niekoľkých miliónov dolárov. Zasiadnutých bolo 268 knižníc. Stephen Bloomberg bol za mrežami viackrát, ale po prepustení nastúpil do starej. Je zaujímavé, že žiadnu z kníh nepredal ani nezničil. Svoje kroky dokonca vysvetlil ušľachtilými cieľmi - pripraviť štát o právo monopolného vlastníctva vzácnych kníh. Bloomberg tvrdil, že si prečítal všetky ukradnuté knihy a mohol ľuďom povedať o ich obsahu.

Cudzinec vrátil starú knihu do knižnice malého mesta Vantaa vo Fínsku. Súdiac podľa poznámky na zadnej obálke, bola vydaná pred viac ako sto rokmi. Možno je možné tento záznam bezpečne zapísať do Guinnessovej knihy rekordov. Mimochodom, z knižníc je najčastejšie ukradnutá Biblia a samotná Guinnessova kniha rekordov.

Malá knižnica bola zhromaždená dokonca aj na palube orbitálneho komplexu Mir. Nie je v ňom veľa kníh, asi sto, ale na rôzne témy - od diel o kozmonautike až po romány slávnych sovietskych satirikov I. Ilfa a E. Petrova.

Mnoho slávnych osobností zasvätilo roky svojho života knihovníctvu. Napríklad: Ivan Andrejevič Krylov, Nikolaj Ivanovič Lobačevskij, Immanuel Kant a ďalší. Dokonca aj slávny dobrodruh Giovanni Giacomo Casanova pracoval v posledných rokoch svojho života v knižnici grófa Valdštejna, ktorá sa nachádzala v Čechách. Práve tam napísal Casanova svoju autobiografiu Príbeh môjho života.

Nórsko možno považovať za skutočný raj spisovateľov. Ak jeden z nich vydal knihu v tejto krajine, nórska vláda okamžite kúpila 1 000 výtlačkov a distribuovala ich do knižníc. Teda spisovateľov podporuje štát.

Knižnica Haskell sa nachádza v dvoch krajinách sveta naraz - USA a Kanada. Jedna polovica budovy sa nachádza v americkom meste Derby Line a druhá v kanadskom

meste Stansted. Prístup do knižnice bol možný iba z USA. Je pravda, že Kanadania tiež mohli knižnicu slobodne využívať. Po útokoch z 11. septembra boli posilnené bezpečnostné opatrenia, pričom v budove neustále pracujú príslušníci americkej národnej bezpečnosti.

V roku 1857 otvoril britský obchodník a filantrop George Moore prvú mobilnú knižnicu na svete. Takto sa Moore rozhodol rozšíriť užitočné poznatky medzi vidiecke obyvateľstvo. Vozík s knihami sa presúval z jednej dediny do druhej, ktokoľvek si mohol vziať knihu a vrátiť ju pri ďalšej návšteve mobilnej knižnice.

Najstaršia fungujúca knižnica sa v súčasnosti nachádza v Egypte v kláštore sv. Heleny, ktorý sa nachádza na Sinajskom polostrove. Knižnica bola otvorená v 6. storočí nášho letopočtu. Je pravda, že každý, kto ju chce navštíviť, nebude môcť. Toto je povolené iba pre mníchov a študentov s príslušným povolením.

Zdroj: <https://sk.openworldinfo.com/publication/5019>

Kongresová knižnica

Zdroj: <https://travel.sygic.com/sk/poi/library-of-congress-thomas-jefferson-building-poi:13273>

ČITATEĽ – TVOR ZLOŽITÝ?!

„Stratený je deň nášho života,
keď sme sa nezasmiali“

S. Chamfort

Čitateľ je živý tvor, zvyčajne homo sapiens (človek rozumný), ktorý príde do knižnice aspoň raz do roka. Do knižnice chodí najčastejšie preto, aby využíval jej služby. Z hľadiska profesionálneho záujmu je knihovník priamo nadšený jeho príchodom, čo prejaví minimálne radostným úsmevom. Čitateľ, zaskočený takým milým prijatím, sa v knižnici začne cítiť ako doma a časom jeho sebavedomie môže stúpnuť natoľko, že sa cíti neobmedzeným pánom knižnice. Tak vzniká temer hamletovská otázka: má knihovník obsluhovať, alebo posluhovať? Odpoveď na túto závažnú otázku si vyžadovala podrobnejšiu analýzu čitateľského zázemia. Jej výsledkom je nasledujúca **typológia čitateľov s humorným nadhľadom**, usporiadaná abecedne. Pre ilustráciu pri charakteristike jednotlivých typov uvádzame krátke príklady z praxe.

ČITATEĽ ÚPLATKÁR je z hľadiska historického vývinu najmladší typ, v knižniciach sa vyskytuje zatiaľ zriedkavo. Z tohto dôvodu nie sú jeho charakterové črty ešte dostatočne preskúmané. Možno tu však vhodne využiť poznatky z iných oblastí spoločenského života, kde sa typ človeka-úplatkára vyskytuje častejšie. V podstate je konanie čitateľa úplatkára protispoločenské, pretože potrebnú knihu chce získať iným (nelegálnym) spôsobom, aký je zakotvený vo výpožičnom poriadku, pravidla na úkor ostatných čitateľov. Prostriedkom získania takýchto výhod je napríklad čokoláda, kvety a nezriedka i peňažitý úplatok.

Príklad:

Knihovníčka: Za štyri vypožičané knihy si prosím 20 centov.

Čitateľ úplatkár: Nech sa páči 50 centov... a zvyšok si nechajte.

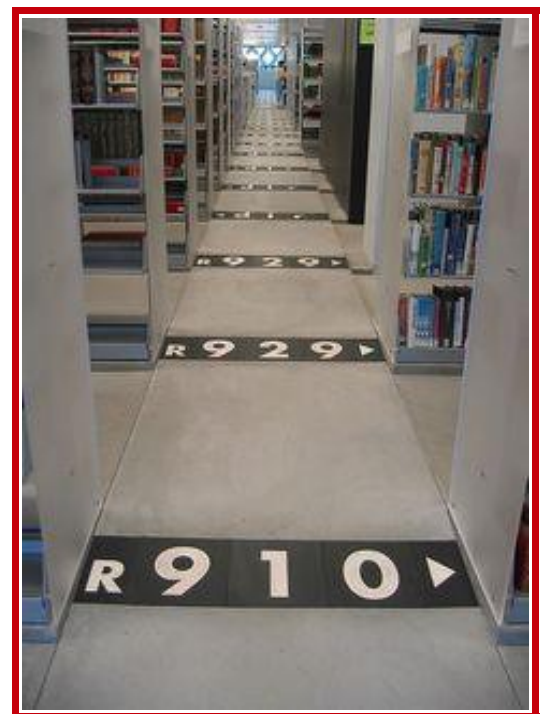
Knihovníčka sa poďakuje s úsmevom na tvári a zo získaných prostriedkov si cieľavedome vylepšuje číselné ukazovatele.

pokračovanie v ďalšom čísle

Použitá literatúra:

Mičáková, Nadežda : Humorne o knihách, knižniciach a ľudoch okolo kníh. Svidník : Okresná knižnica Svidník, 1993. 35 s. ISBN 80-85147-11-4 .- Poznámka: ilustrácie Ján Halčík

Knižnice z rôznych kútov sveta

<https://sk.pinterest.com/pin/435441857714860944/>

Výrazy, ktoré preklenuli tisícročia

V tejto rubrike na pokračovanie uverejňujeme tzv. výrazy (frazologizmy), ktoré prekonal tisícročia a používame ich dodnes aj v hovorovej reči.

SFINGA

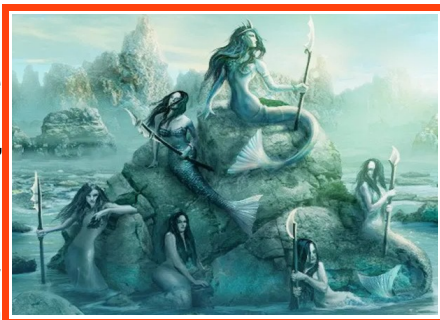
Sfinx – Sfinxa v gréckej mytológii obluda so ženskou hlavou, levím telom a vtáčimi krídlami, dcéra stohlavého obra Tyfóna a jeho manželky Echidny. Žila na hore Sfingu pri Tébach a obťažovala tam ľudí otázkou, ktorú jej dali Múzy: „Kto chodí ráno na štyroch, cez deň na dvoch a večer na troch nohách a pritom na troch či štyroch pomalšie a neobratnejšie ako na dvoch?“ Kto túto hádanku nerozlúštil, padol za obeť jej pazúrom; roztrhala tak mnoho ľudí, medzi nimi i urodzených Tébanov, ktorí sa snažili mesto od nej oslobodiť. Nakoniec sa však našiel muž, ktorý Sfinge odpovedal: „Je to predsa človek! Za rána svojho života sa plazí neobratne na štyroch, cez deň dospelosti chodí na dvoch, v podvečer života sa už pre slabosť opiera o palicu, svoju tretiu nohu!“ Bol to Oidipus, neskorší

tébsky kráľ – a Sfinx sa po jeho odpovedi hodila zo skaly do mora, lebo osud jej určil, že rozlúštenie hádanky neprežije. Egyptské sfingy zobrazovali poväčšine mužské bytosti a nezachovali sa povesti, že by dávali nejaké hádanky; grécka Sfinx bola vždy ženskou osobou a symbolom záhadnosti a záhuby. *Dodnes sa občas vyskytujú aj v rečníckych obratoch ako trocha starožitný symbol záhadnosti.*

SIRÉNY

Sirény - dcéry riečneho boha Acheloa – obludy so ženskou hlavou a vtáčim telom. Podľa niektorých mýtov bolo ich deväť, podľa iných menej, a ako ukazujú ich mená, vynikali krásnym hlasom. Na tento svoj hlas boli veľmi pyšné, a vyzvali preto na súťaž samotné Múzy; prirodzene, že podľahli a Múzy ich za trest premenili na polovtákov. Podľa inej povesti nechala im vraj narásť krídla bohyňa Afrodita, pretože boli opakom prelietavých žien a neprístupné láske. Tak či onak, aj keď im ostali krásne tváre a krásne hlasy, stali sa z nich obludy; z hanby sa potom odsťahovali na skalnatý ostrov neďaleko Skyllý a Charybdy, kde svojím sladkým spevom lákali na breh plavcov, aby ich zaškrtili a vycicali im krv.

Zdroj: <https://www.kemet.sk/clanok/sfinga-to-nie-je-len-ta-v-gize-video>

<https://prosemenov.ru/sk/kto-takie-sireny-v-grecheskoi-mifologii-sireny-v-mifah-ih/>

Použitá literatúra:

Mičáková, Nadežda. 1998. *Výrazy, ktoré preklenuli tisícročia II. : výberová bibliografia.* Svidník : Podduklianska knižnica, 1998. 36 s. ISBN 80-85147-27-0

Ked' miluješ knihy...

Zdroj fotografií: <https://sk.pinterest.com/pin/245094404696025428/>

Logická hra

Do obrazca dopĺňajte čísla od 1 do 9. V každom riadku, stĺpci alebo vo vnútornom štvorci 3x3 (zvýraznenom hrubými čiarami) musia byť všetky čísla od 1 do 9. Žiadne číslo sa v riadku, stĺpci ani vo štvorci 3x3 nesmie opakovať.

SUDOKU

			6			3		4
			1	7				
4			8	2				
7	3	1		9	2			
	4				8	2		
				7				9
		9				4		
	6	3						7
1						8		

4	7			8				6
8	3		4		2		1	
					7			
							6	7
	5					2	4	1
		6					2	
			7			6		
	1		5	2				3

**Poddukliansky knihovník vydáva Podduklianska knižnica vo Svidníku,
8. mája 697/55, 089 01 Svidník, <http://www.podduklianskakniznica.sk/>,
e-mail: metodika.sk@gmail.com, tel.: 054 7882192. Zodp. red.: Mgr.
Kamil Beňko. Zostavila: Nadežda Mičáková, Bc. Ľudmila Pripučníková**